



09-09-2024

Til Udvalget for Landdistrikter og Øer

## **Materiale fra Kolonihaveforbundet til foretræde for Udvalget for Landdistrikter og Øer d. 11. sep. 2024**

### **Der er behov for en hurtig og målrettet ændring af Kolonihaveloven**

Da Dansk Folkeparti i 2022 fremsatte et beslutningsforslag med henblik på at bekæmpe helårsbeboelse i kolonihaver, var der bred politisk opbakning til en revision af kolonihaveloven for at komme helårsbeboelse til livs.

Selvom ministeren flere gange siden har udtalt, at udfordringerne ville blive adresseret i den nærmeste fremtid, mangler vi fortsat at se konkret handling på området. Vi har forståelse og respekt for ministerens ønske om en dybdegående undersøgelse af en række udfordringer på kolonihaveområdet, men vi mener, at problemerne med helårsbeboelse er yderst presserende og kræver hurtig indgriben.

Samtidig kan flere af de øvrige problemer der nævnes, håndteres gennem opstramning eller skærpet håndhævelse i lovgivning inden for plan-, miljø- og socialområdet, mens spørgsmålet om opstramning i reglerne for helårsbeboelse skal håndteres direkte i Kolonihaveloven.

Kolonihaveforbundet er bekendt med, at flere kolonister både under forbundet og uden for forbundet i dag benytter kolonihavehuse som helårsbeboelse. Blandt disse kolonister er der en opfattelse af, at myndighederne ikke griber ind over for disse forhold, hvorfor de lige så godt kan fortsætte.

Flere kommuner har besluttet at intensivere indsatsen for at komme ulovlig helårsbeboelse til livs, blandt andet ved at nedsætte kommunale kolonihaveteams. Dog mangler kommunerne de rette værktøjer mangler i den nuværende lovgivning, som er for uklar på området. Dette beskrives blandt andet i det brev, som Ballerup Kommune, Glostrup Kommune og Vejle Kommune med tilsagn fra 25 øvrige borgmestre sendte til udvalget i november 2023.<sup>1</sup>

Samtidig synes problemet kun at vokse i omfang. I Aarhus Kommune er antallet af personer med folkeregisteradresse i haveforeninger stigende.<sup>2</sup> Ifølge Odense Kommune har mere end hver fjerde kolonist sin folkeregisteradresse i sit kolonihavehus.<sup>3</sup> I Ballerup Kommune har

<sup>1</sup> <https://www.ft.dk/samling/20231/almdel/ul%C3%B8/bilag/24/2815965.pdf>

<sup>2</sup> <https://stiften.dk/aarhus/kolonihavehus-sat-til-salg-til-1-6-millioner-i-halvdelen-af-de-huse-jeg-stoeder-paa-bor-folk-hele-aaret>

<sup>3</sup> <https://www.dr.dk/nyheder/indland/jacob-bor-ulovligt-i-sit-kolonihavehus>



borgmester Jesper Würtzen vurderet, at ca. hver anden af kommunens kolonihaver bliver brugt ulovligt.<sup>4</sup>

Politiken har i juli 2024 beskrevet, hvordan ejendomsmæglere medvirker til salg af kolonihaver som helårsbeboelse, og at visse mæglere angiveligt spekulerer i, at kommuner hverken har ressourcer eller juridisk værktøj til at gribe ind mod helårsbeboelse.<sup>5</sup>

For nylig har Hillerød Kommune imødekommet de ulovlige forhold ved at give en haveforening dispensation til at bygge kolonihavehuse, der overskrider de tilladte størrelser i lokalplanen. Kommunen begrundet blandt andet dispensationen med, at man ikke har ressourcer til at håndhæve reglerne. Det er en trist udvikling, at en kommune giver efter for et mindretals ulovligheder, fordi den ikke har ressourcerne til at gribe ind overfor disse forhold, og det sender mildest talt et uheldigt signal til alle de lovlige kolonister, som må se deres naboer slippe afsted med at overbebygge deres kolonihavehuse.

Alle disse forhold er med til at udfordre kolonihavernes oprindelige funktion og formål. Kolonihaverne blev oprindeligt etableret som rekreative områder, der gav især personer og familier med beskedne indkomster mulighed for at dyrke naturen og styrke sociale fællesskaber. Kolonihaverne fungerer i udgangspunktet som grønne åndehuller i weekender og ferier og tilbyder et fristed fra byens travlhed. Hvis kolonihaveområderne udvikler sig til nye boligkvarterer eller sommerhusområder, mister de deres unikke karakter og funktion. Det skaber desuden et dysfunktionelt socialt miljø i foreningerne, at ulovlige forhold blandt et mindretal af medlemmerne ikke bliver sanktioneret. Det er derfor afgørende, at regeringen omgående griber ind mod den lovløshed, der breder sig blandt visse kolonister og som er med til at ødelægge disse værdifulde områder for flertallet.

Vi mener derfor, at det er nødvendigt at gennemføre en todelt lovændring, hvor man først laver en hindring for ulovlig helårsbeboelse, herunder kommunal tilsynspligt og sanktionsmuligheder, og efterfølgende griber ind over for øvrige ulovlige forhold som for eksempel overbebyggelse og socialt bedrageri i relevant lovgivning. Vi er i øvrigt at den overbevisning, at mange af de øvrige udfordringer i kolonihaveområder, så som ulovlig overbebyggelse, er opstået som resultat af at visse kolonister benytter kolonihaven til helårsbeboelse. Indgreb mod ulovlig helårsbeboelse er derfor det mest effektive middel til at forhindre overtrædelser og misbrug af forskellige regler på området.

### **Tilsynspligten for overholdelse af lovgivning bør ligge hos kommunen**

Det er en myndighedsopgave at sikre, at lovgivning bliver overholdt.

Haveforeninger, som drives af frivillige bestyrelser, kan ikke forventes at skulle føre tilsyn med foreningens medlemmer. Desuden er det Kolonihaveforbundets opfattelse, at visse haveforeningers bestyrelser er fortalere for helårsbeboelse, hvorfor der i visse foreninger ikke er noget ønske om eller incitament til at gribe ind over for ulovlig helårsbeboelse.

---

<sup>4</sup> <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2023-04-04-kommuner-kaemper-med-udbredt-problem-blandt-kolonihaveejere>

<sup>5</sup> <https://politiken.dk/danmark/art9943137/M%C3%A6gleren-s%C3%A6lger-%C2%BBsj%C3%A6lden-perle%C2%AB-som-var-det-en-hel%C3%A5rsbolig.-Men-k%C3%B8bere-vil-f%C3%A5-sig-en-overraskelse>



Derfor bør kommunerne i en ny kolonihavelov udstyres med en tilsynspligt for overholdelse af opholdsbestemmelser og sanktionsmuligheder ved overtrædelse af reglerne.

### **Behov for sanktionstrappe i lovændring af kolonihaveloven**

En ny kolonihavelov bør indeholde et klart og tydeligt sanktionssystem. Kolonihaveforbundet foreslår en trinvis sanktionstrappe bestående af tre trin: 1) påbud, 2) bøde og 3) politianmeldelse.

Den enkelte kolonist skal have mulighed for at rette op på eventuelle ulovlige forhold. Hvis dette ikke lykkes, bør det være muligt at tildele en bøde, der er proportional med overtrædelsen, men samtidig af en størrelse, der har en reel afskrækkende effekt. Endelig skal det være muligt at politianmelde kolonisten, hvis de ulovlige forhold fortsætter.